

Заедно

УКРЕПВАНЕ УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА
И МЛАДЕЖИТЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ВЗЕМАНЕ
НА РЕШЕНИЯ ЗА ТЕХНИЯ ЖИВОТ

Проект „ЗАЕДНО: Партньорство с деца и младежи за по-добро реализиране на техните права при преодоляване на кризисни ситуации, като Ковид-19 и други извънредни обстоятелства“

РЕЗУЛТАТИ

от проведено проучване сред деца и младежи по теми, свързани с детското и младежко участие в процеси на вземане на обществени решения

Период на провеждане на проучването: декември 2022 г. – февруари 2023 г.

Участници: деца и младежи в алтернативна грижа и от уязвими семейства

Получени отговори: 115

Възраст на децата, участвали в проучването: 10-18 години

10-14 години – 35 отговорили

15-18 години – 79 отговорили

Пол:

Момиче: 50%

Момче: 46,5%

Не бих искал да кажа: 2,6%

Нито едно: 0,9%

Профил на участниците:

42 от децата живеят в своето родно семейство

50 от децата живеят в резидентна грижа

19 живеят в приемно семейство

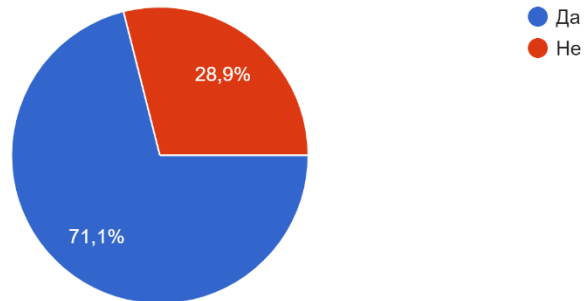
4 живеят при роднини

Проучването имаше за цел да обобщи мнението на децата и младежите, попълнили анкетата по въпроси, свързани с детско и младежко участие и да проучи техните нагласи и желание за участие в процеси за вземане на обществени решения. Специално внимание беше отделено на ситуацията със затварянето на училища по време на пандемията от COVID-19, въведения онлайн режим на обучение за учениците и възможността за участие или изразяване на мнение по тези въпроси от тяхна страна.

Един от най-значимите изводи, които могат да бъдат направени от отговорите на децата е, че те добре **осъзнават своето право да участват** във вземането на решения, които касаят живота им. Прякото реализиране на това право обаче е все още неясно и трудно за тях:

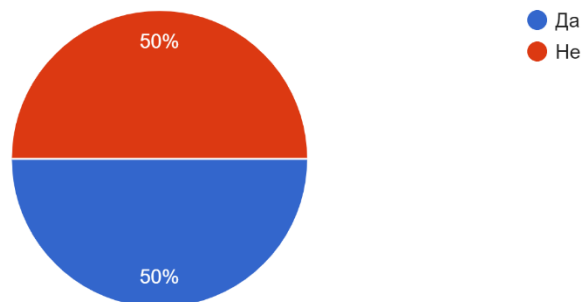
1. Знаеш ли, че имаш право да участваш във вземането на решения, които оказват влияние (пряко или косвено) върху живота ти? Например...ението си, преди да бъде взето това решение?

114 отговора

2. Смяташ ли, че можеш да изразиш мнението и идеите си пред властите в България и хората, които вземат решения? Пример за хора,...а твоя град, министър-председателят и други.

114 отговора

Децата и младежите разбират и искат да участват във вземането на обществени решения, които ги засягат пряко, но не са наясно с възможностите как реално да реализират това свое участие.

На въпроса „Знаеш ли как децата и младите хора в България могат да изразят идеите си пред властите?“ разпределението на отговорите на децата е както следва:

Отговор	%
Като имат възможността да се свържат с представители на властите (примерно Държавната агенция за закрила на детето, Детски омбудсман, Община и др.), за да изразят своето мнение по въпроси, които засягат децата и младежите.	45,5%
Като участват в различни консултации, кръгли маси, конференции и подобни събития, на които властите вземат решения, свързани с децата и младежите.	36,6%

Като номинират свои представители в детски/младежки съвети или парламенти, които са изслушвани редовно от местните / националните власти.	34,8%
Като сами инициират свои събития, с които да привлекат вниманието на властите върху определен проблем.	24,1%
Като участват в регулярни срещи/събития, на които присъстват представители на властите (например кмет, депутати и други).	23,2%
Не съм наясно да има някакви дейности/процеси за детско участие.	21,4%

Разпределение на отговорите на въпрос

„Какъв би бил най-добрият начин за теб да участваш във вземането на обществени решения?“

Като номинирам представители на деца и младежи в детски/младежки съвети или парламенти, които са редовно изслушвани от местни/национални власти	42,9%
Като се свържа с представители на властите, за да изкажа мнението си по въпроси, които ме засягат	42%
Като участвам в различни консултации, кръгли маси, конференции и подобни събития, на които властите вземат решения, свързани с децата и младежите	37,5%
Като присъствам редовно на срещи или събития, на които присъстват и представители на властите.	28,6%
Като сам организирам събитие, с което да привлека вниманието на властите върху определен проблем, свързан с децата	22,3%
Не съм наясно	3%

От получените отговори важен извод, който може да се направи е, че ключова предпоставка за пълноценно и смислено участие на децата е те да получат ясна информация за това как могат да изразят мнението си, но също толкова значимо е и как властимащите отразяват това мнение. Важно е децата и младежите да получават обратна връзка как техните възгледи се взимат предвид, вместо участието на децата да е предимно формален процес.

Разпределение на отговорите на въпрос

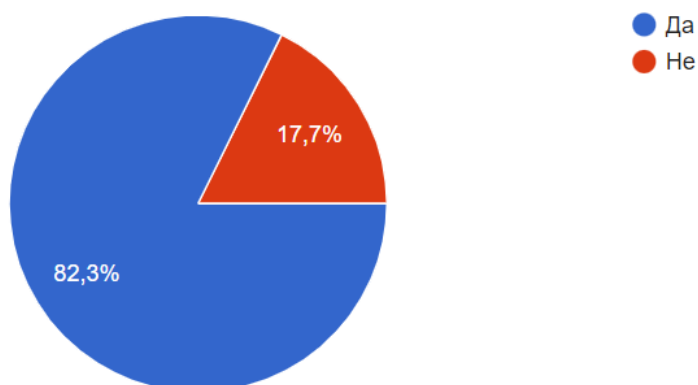
„Какво могат да направят възрастните, за да помогнат на децата и младите хора да споделят своето мнение пред властите и да участват смислено във вземането на решения в България?“

Да предоставят ясна и разбираема информация как децата могат да участват.	66,7%
Да организират редовни консултации (дискусии), за да разберат мнението на децата по теми, които засягат или ще засегнат живота им (например срещи или консултации в социални медии или други уебсайтове).	47,4%
Да създадат безопасна среда за деца и семейства, включително детски площадки и други обществени пространства за деца, където всички могат еднакво да обсъждат, играят и общуват.	36%
Да създадат детски/младежки парламент или съвет.	34,2%
Да дават информация за това какво властите правят с идеите на децата.	34,2%
Да разработят уебсайт, на който децата могат да споделят своите възгледи	33,3%

Мнозинството от децата и младежите, участвали в анкетата ясно заявяват, че искат да има определен възрастен, който да се застъпва за техните права, особено по време на извънредни ситуации, като Covid-19.

По време на извънредна ситуация смяташ ли, че трябва да бъде назначен възрастен (например някой в правителството), който да представлява децата и младите хора и да гарантира, че тяхното мнение се взема предвид при вземането на решения?

113 отговора

Теми, по които децата и младежите биха искали да бъдат питани и да изразяват своето мнение пред властите са:

От отговорите на децата изведени по-долу е видно, че приоритетни за тях са темите образование, насилие над и сред деца, бедността като явление, както и здравето и закрилата на детето от злоупотреба. С по-малка важност за децата остават темите, свързани с равенството на половете, въвличането на деца във военни действия и климатичните промени.

Въпрос: Кои теми са най-актуални в момента, по които децата и младежите трябва да разговарят с властите и хората, които вземат решения?

Образование	59,6%
Насилие над и сред деца (напр. в училище, семейството, онлайн тормоз и т.н.)	55,3%
Бедността (когато хората нямат достъп до основни нужди като храна, вода и подслон)	54,4%
Здраве (включително психично)	50,9%
Закрила на детето (нуждата децата да бъдат защитени от злоупотреба)	46,5%
Равенство на половете (необходимостта момчетата и момичетата да бъдат третирани еднакво)	29,8%
Въвличането на деца и младежи във войни	28,1%
Климатичните промени	21,1%

В края на анкетата помолихме децата да споделят със свои думи всичко, което искат да ни кажат по въпросите, свързани с детското и младежко участие.

Ето и техните коментари и послания:

- *„Детското и младежкото участие е важно защото младежите имат добри идеи за бъдещето на нашата страна и как да започнем да живеем в някаква хармония с различните етнически групи в нашата страна и различните полове, сексуалности и религии“*
- *„Според мен никой възрастен не изслушва достатъчно децата, а може те да са прави“*
- *„Трябва и ние да изразяваме мнението си и възрастните да го чуват, защото ние сме бъдещето на България.“*
- *„Децата трябва да имат собствено мнение и то трябва да се уважи. Много хора биха послушали един прост възрастен отколкото едно много умно и зряло дете“*
- *„Младежкото и детското участие е важно за развитието на държавата, затова не трябва да се пренебрегва от възрастните“*
- *„Да участват и да бъдат себе си.“*
- *„I like the whole idea, but the question is, will it happen?“*